

Vad gör ett spel riskfyllt?

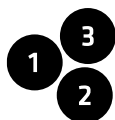
De flesta spel kan ge spelproblem, men vissa är mer riskabla än andra. Mest riskabla är spel som spelautomater, kasinospel och vissa former av vadslagning. Tillgängligheten och snabbheten när spel erbjuds online ökar risken.

Spelets utformning påverkar risken för spelproblem

Det finns många olika typer av spel, som lotterier, bingo, sportspel, hästspel, kasinospel, spelautomater och poker. Man kan spela online, hos ombud eller på olika spelställen. Vissa typer av spel ökar risken att utveckla spelproblem. För att avgöra hur riskabelt ett spel är väger Folkhälsomyndigheten samman sju faktorer i spelen och poängsätter dem. Ju högre poäng, desto större risk för spelproblem, det vill säga desto högre *riskpotential*. Spelen delas in i låg, medelhög och hög riskpotential beroende på antalet poäng. Egenskaperna som ökar riskpotentialen är:

kort tid mellan satsning, resultat och möjlighet att satsa igen på samma spel (snabba spelomgångar)

möjlighet att göra flera satsningar eller vara aktiv i flera spel samtidigt

ljud- och ljuseffekter under spelet eller när spelet presenteras

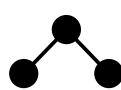
möjlighet att själv bestämma spelsummans storlek

tillgänglighet i vardagen och att slippa söka upp speciella platser

kort tid mellan resultat och eventuell vinst innan en ny satsning kan göras

möjlighet att fortsätta spelomgången utan avbrott eller att förlänga med annat spel (kontinuitet).

SAMMANFATTNING

- Spel med hög riskpotential ökar risken att utveckla spelproblem jämfört med spel som har en lägre riskpotential.
- Spelautomater, kasinospel och vissa former av vadslagning är spel med hög riskpotential. När spel erbjuds online ökar tillgänglighet och snabbhet och därmed risken.
- En förebyggande åtgärd kan vara att förändra det som höjer riskpotentialen i spelen.
- Tillgängligheten och efterfrågan på spel med hög riskpotential bör begränsas.

Tre nivåer av riskpotential

Riskpotential tar alltså hänsyn till typ av spel. Det är dock en stor skillnad i andel med spelproblem mellan dem som spelar minst en gång i månaden eller mer och dem som inte gör det. Därför använder vi spel varje månad i våra analyser kring riskpotential.

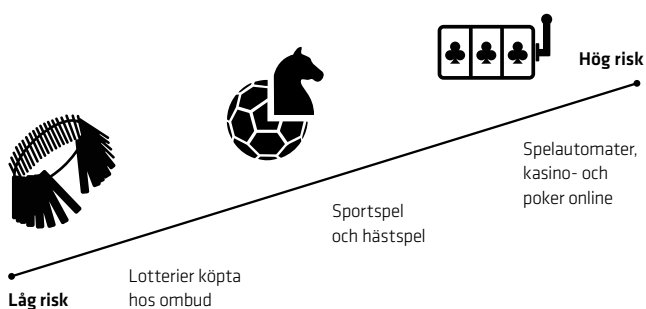
Spel med hög riskpotential: Kort tid från insats till resultat, snabb utbetalning av vinst, möjlighet till långa spelsessioner, ofta speciella ljus- och ljudeffekter, och ofta tillgängliga online, till exempel spelautomater, kasinospel, vissa former av vadslagning och poker.

Spel med medelhög riskpotential: Medellång tid från insats till resultat och möjlighet att förlänga den totala speltiden med en svit av spelomgångar, till exempel sportspel, spel på hästar och livepoker.

Spel med låg riskpotential: Lång tid från insats till resultat med kort sammantagen speltid per tillfälle och med få variationer, till exempel lotter köpta hos ombud.

Utvecklingen på spelmarknaden går fort och riskpotential i olika spel kan snabbt förändras genom förändringar i speldesign.

Olika spel, olika risker

Spel med hög riskpotential ökar risken för spelproblem

Den som spelar på spel med hög riskpotential har större risk att utveckla spelproblem jämfört med dem som spelar på spel med medelhög eller låg riskpotential.

MÅLGRUPP OCH SYFTE

Syftet med detta faktablad är att beskriva vad som menas med riskpotential när vi pratar om spel om pengar. Ju mer vi vet om hur olika spelformer påverkar risken att utveckla spelproblem, desto bättre kan vi utforma effektiva förebyggande åtgärder och policy.

Faktabladet vänder sig till dig som beslutar om eller arbetar med att ta fram underlag för att utveckla förebyggande insatser på lokal, regional och nationell nivå eller inom spelbolag.

Detta visar longitudinella studier, det vill säga studier där man följer samma individer över tid. Den som redan spelar på spel med hög riskpotential fortsätter ofta att göra det. Det bidrar till en ökad risk för spelproblem.

Vi kan inte med säkerhet säga att de skillnader vi ser beror på orsakssamband, men styrkan i att följa samma personer över tid är att man kan se om spelproblemen rapporterats efter tidpunkten då spelbeteendet mätts. Oavsett orsakssamband är kunskap om samband överlag viktigt för att veta vilka grupper och speltyper som bör prioriteras vad gäller förebyggande insatser.

Förutom en hög andel problemspelande bland dem som sedan tidigare spelat på spel med hög riskpotential ser vi också förhöjd risk bland dem som tidigare inte spelat om pengar varje månad men börjar direkt med att spela på spel med hög riskpotential.

Rikta åtgärder mot spel med hög riskpotential

Ett viktigt område för förebyggande åtgärder är att förändra de faktorer i spelen som gör spelen riskfyllda. Ett annat område är att begränsa tillgängligheten till och efterfrågan på spel med hög riskpotential. Åtgärdernas effekter behöver sedan följas upp och utvärderas.

Folkhälsomyndigheten